

۲- کشاورزی و بازرگانی در قطر

کشاورزی و فعالیتهای مربوط به آن

oooooooooooooooooooooooooooo

اراضی زراعی قطر را زمینهای پستی تشکیل می‌شود که خاکهای رسوبی بتدريج در آن جمع شده و آن را قابل کشت ساخته است. ارتفاع خاک قابل استفاده

این اراضی بطور متناوب بین ۳۰ تا ۲۵۰ سانتومتر می‌باشد. کشاورزی در قطر بسیار محدود و بیشتر در قسمت شمالی شبه جزیره قطر صورت می‌گیرد. میزان بارندگی در قطر از هر ۵ میلیمتر بیشتر نیست. علاوه بر آن، خاک این کشور تا حدودی لمی‌زرع است. جمعاً ۲۸ هزار هکتار زمین قابل کشت در قطر وجود دارد که از این مقدار فقط هفت هزار هکتار زیرکشت است. رشد فزاینده جمعیت و نیاز ساکنان این منطقه به سبزی و میوه‌های تازه و سالم، دولت را به تفکر در امر کشاورزی و اداشته است بطوری که طی سالهای اخیر کشاورزی رو به پیشرفت بوده است.

مهمترین محصولات کشاورزی قطر، طی سالهای ۱۹۷۹ تا ۱۹۸۳ عبارت بوده است از: غلات، انواع سبزی و میوه، خرما و شبدر.

۱۹۸۳	۱۹۸۲	۱۹۸۱	۱۹۸۰	۱۹۷۹	
۸۷۱	۱۳۶۸	۷۲۵	۶۴۰	۵۳۰	غلات
۱۳۳۸۹	۱۷۸۷۹	۱۸۲۳۷	۱۷۹۱۶	۲۰۶۹۱	الأنواع سبزی
۸۹۳۶	۹۵۲۴	۶۸۶۰	۳۹۴۲	۳۸۱۹	میوه‌ها و خرما
۴۲۸۴۴	۴۲۰۰۳	۲۸۶۸۰	۲۶۴۰۰	۲۶۹۵۰	شبدور

مأخذ: EIU, Country Profile 1986-87 "Bahrain-Qatar", P.25.

طرحهای جهت مدرنیزه کردن و افزایش تولیدات کشاورزی در دست مطالعه و اجراء می باشد از جمله می توان از یک پروژه کشاورزی با استفاده از انرژی خورشیدی جهت تولید انواع سبزی و میوه با همکاری ژاپنی ها که در سال ۱۹۸۴ آغاز شده، نام برداشت. ساختمان این پروژه در ناحیه "ام سعید" در جنوب دوحه است. قطر در تا میان ۷۰ درصد سبزی های تابستانی و حدود ۴۵ درصد سبزی های زمستانی خودکفا می باشد.

کلیه مزارع کشاورزی در مالکیت دولت اندوهما نطور کم قبل اشاره شد دولت به افزایش تولیدات محصولات کشاورزی تمايل دارد. البته تعداً مزارع کوچک از ۳۸ در سال ۱۹۷۵ به ۵۵۵ مزرعه در سال ۱۹۸۵ افزایش یافته است. بیشتر نیروی کار کشاورزی از سوی کارگران مهاجر خارجی تأمین می گردد. طبق مطالعه ای که توسط سازمان توسعه کشاورزی عرب انجام گردیده است بطور کلی مردم قطر تعايلی به سرمایه گذاری در بخش کشاورزی - حتی با توجه به تشویق های دولت - ندارند.

دامپروری پس از کشت و زرع مهمترین رشته کشاورزی است . و قطر در زمینه تهیه گوشت قرمز ، سفید ، شیرولبنیات و تخم مرغ به پیشرفت‌هایی رسیده است . مانند تولید تخم مرغ که حدود ۸۵۰ درصد نیاز مردم را تامین می‌کند البته دولت برنامه‌های جهت افزایش این گونه فراورده‌ها در دست مطالعه و اجرا دارد و همانطوری که در جدول ذیل ملاحظه می‌گردد تولیدات تخم مرغ ، گوشت مرغ ، گوشت قرمز ، شیر و فراورده‌های لبنی طی سالهای ۱۹۷۹ - ۱۹۸۳ در حال افزایش بوده است .

واحد : تن

۱۹۸۳	۱۹۸۲	۱۹۸۱	۱۹۸۰	۱۹۷۹	
۴۹۱	۳۱۳	۳۱۸	۲۷۶	۳۰۷	تخم مرغ
۱۲۷۰	۹۲۳	۷۷۶	۷۰۰	۹۱۳	گوشت مرغ
۱۵۹۰	۱۵۱۵	۱۲۳۵	۱۴۰۲	۸۱۷	گوشت قرمز
۶۶۴۲	۶۲۰۸	۵۵۷۵	۳۵۰۱	۱۲۱۰	شیر و فراورده‌های لبنیات

ITU, Country Profile "Bahrain-Qatar" 1986 - 87, P.25. مأخذ :

صید
۵۵۵۵۵

حرفه سنتی مردم سواحل قطر صیدماهی و مروارید بوده بطوری که در ۱۹۳۵ میلادی تقریباً منحصر به صید آنها گردیده است . اما پس از اینکه در این سال سیل مروارید متنوعی ژاپن به بازارهای جهانی سرازیر شد ، صید مروارید از رونق افتاد . همچنین بدلیل موقعیت جغرافیائی ، از قدیم لایا ماهیگیری در قطر رونق داشته است . دردهمهای

اخيراً گرچه کشف نفت موجب کاهش اهمیت ما هیگیری شده است لیکن دولت قطر هنوز هم ما هیگیری را یکی از منابع مهم در آمدملوی میداند. قطر در سالهاي اخیراً زنگنه صیدماهی و میگوبه پیشرفت‌های تناول شده است و مقداری از میگوی صیدشده‌این کشور به خارج صادر می‌شود. در سال ۱۹۶۶ شرکت شیلات قطر تأسیس و در سال ۱۹۸۵ ملی اعلام گردید.

این شرکت در سال ۱۹۸۵ توانسته است که حدود ده فتن میگو را به بازار عرضه نماید. ضمناً " طرح‌های درست مطالعه و اجراء است که کاهش عرضه ماهی را بدلیل آلودگی آب خلیج فارس جبران کنند تا بتواند حدود ۸۵ درصد از نیاز داخلی کشور را در این زمینه تامین نماید. حال آنکه عرضه ماهی قطر از ۲۶۹۵ تن در سال ۱۹۷۹ به ۲۱۱۵ تن در سال ۱۹۸۳ کاهش یافته است .

با نکدای و بیمه
٥٥٥٥٥٥٥٥٥٥٥٥

الف - با نکدای:
معمعمعمعمع

قطر دارای چهار ده بانک می‌باشد که از این تعداد چهار بانک آن کاملاً " در مالکیت قطری‌ها بوده که عبارتند از :

۱- بانک ملی قطر

۲- بانک دوچه

۳- بانک بازرگانی قطر

۴- بانک اسلامی قطر

بیشتر فعالیت بانک‌های قطر در زمینه صدور اعتماد نامه " Letter of Credit " و پرداخت وام به بخش خصوصی - که مسئولیت اجرا، پروژه‌های دولتی را بعهده دارد - می‌باشد . بانک

ملی قطر قریب به ۵۰ درصد از پس اندازها (۵/۹۷ میلیاردریال قطر از کل ۱۲/۵ میلیاردریال قطر در سال ۱۹۸۵) را نگهداری نموده و ضمناً "اکثر فعالیتهای بانکی دولت را انجام می‌دهد. بانک ملی قطر همچنین بعضی از مسئولیتهای بانک مرکزی را نیز بعهده داشته و با آزادسازی پولی قطر همکاری و هماهنگی‌های لازم را بعمل می‌آورد. از جمله می‌توان به تعیین نرخ بهره اشاره نمود.

در سال ۱۹۸۵ بدلیل خروج سرمایه از قطر، نرخ بهره، مورد بررسی و تجدیدنظر قرار گرفت بطوری که ۹/۵ درصد جهت اخذ وام و ۷/۵ درصد برای سپرده‌های پس انداز در نظر گرفته شد. این نرخها در سال ۱۹۸۶ یک درصد کاهش یافت. اما در مقایسه با سطح جهانی، بهره هنوز پائین است و موجب خروج سرمایه از کشور می‌شود. در سال ۱۹۸۵ آزادسازی پولی قطر بانک‌هایی که مقررات نرخ بهره را اجرا نکرده بودند جرمیه نمود. با توجه به اینکه ۹۰ درصد از درآمد قطر از طریق فعالیتهای دولت می‌باشد نتیجتاً "سیستم بانکداری این کشور و استگی زیادی به دولت دارد. یعنوان مثال، در سال ۱۹۸۳ وقتی که دولت پرداختهای بعضی از پروژه‌های بزرگ را متوقف و یا به تعویق انداخت، سیستم بانکداری دچار بحران نقدینگی گردید. این مشکل در سال ۱۹۸۴ که درآمد دولت افزایش یافت، رفع گردید. البته بانک ملی قطر کوشش نمود تا مشکل این نوع بانک‌ها را حل نماید.

عرضه پول از سال ۱۹۸۵ کاهش داشته که میزان کاهش آن در سال‌های ۱۹۸۳ - ۱۹۸۵ بشرح جدول زیر است:

عرضه پول در قطر ۸۵ - ۱۹۸۰

ارقام: میلیون ریال قطر

۱۹۸۵	۱۹۸۴	۱۹۸۳	۱۹۸۲	۱۹۸۱	۱۹۸۰	
۱۱۲۰	۱۱۸۶/۴	۱۰۶۸/۴	۱۱۵۱/۳	۹۹۱/۵	۸۰۸/۱	بول قاتوئی درگردش
۲۸۹۶/۷	۲۹۴۸/۱	۲۵۵۶/۱	۲۶۴۳/۶	۲۴۱۱	۱۴۶۶	سپرده جاری
۴۰۱۶/۷	۴۱۳۴/۵	۳۶۲۴/۵	۳۷۹۴/۸	۳۴۰۳/۱	۲۲۷۴/۱	عرضه پول

ب - بیمه :

در سال ۱۹۸۵، قطر، لیبی، کویت و امارات متحده عربی به سرمایه‌سه میلیارد دلار آمریکا یک شرکت بین المللی بیمه‌بنام "گروه بیمه عرب" تأسیس کردند. سایر شرکتها بیمه‌عبارتند از: ۱- شرکت بیمه قطر که کا ملا" در مالکیت این کشور می‌باشد ۸۰ درصد شرکت آن به بخش خصوصی و ۲۰ درصد دیگر به دولت تعلق دارد. ۲- شرکت بیمه خلیج که در سال ۱۹۷۸ تأسیس شده است.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

وضعیت عمومی بازارگانی داخلی جامع علوم انسانی

٥٥٥٥٥٥٥٥٥٥٥٥٥٥٥٥٥٥٥٥٥٥٥٥٥٥٥٥٥

حجم فعالیتها بازارگانی قطر تا سال ۱۹۸۲ همواره افزایش داشته و از رو نقص خوبی برخوردار بوده است بیشتر این افزایش در رابطه با برنامه توسعه اقتصادی کشور بخصوص در زمینه پروژه‌های صنعتی، تفت و گاز بوده است.

بازارگانی خارجی

٥٥٥٥٥٥٥٥٥٥٥٥٥٥

صادرات قطر از ۲۵۷۴۱ میلیون ریال قطر در سال ۱۹۸۰ بسته ۱۲۱۵۰ میلیون ریال قطر در سال ۱۹۸۳ افت نمود، لکن مجدداً "در سال ۱۹۸۴ افزایش داشته و به رقم ۱۶۴۲۶ میلیون ریال قطر رسیده است. ولی در سال ۱۹۸۵ به ۱۲۸۹۵ میلیون ریال قطر سقوط کرده است. ضمناً صادرات غیرنفتی از سال ۱۹۸۲ افزایش داشته ولی مجدداً "کاهش داشته و به رقم ۱۳۶۴ میلیون ریال کمحدود است" برابر سال ۱۹۸۱ می باشد رسیده است. جدول ذیل وضعیت تجارت خارجی قطر را طی سالهای ۱۹۷۹-۱۹۸۵ نشان می دهد.

۱۹۸۵	۱۹۸۴	۱۹۸۳	۱۹۸۲	۱۹۸۱	۱۹۸۰	۱۹۷۹	
۱۲۸۹۵	۱۶۴۲۶	۱۲۱۵۰	۱۳۶۴	۲۵۷۴۱	۲۰۷۴۱	۱۴۰۸۴	جمع صادرات (FOB)
۱۱۷۳۷	۱۵۲۶۹	۱۱۰۶۷	۱۴۵۱۵	۱۹۳۵۰	۱۹۷۰۱	۱۳۴۹۴	سهم خام
-	۴۱۷۶	۳۷۹۹	۷۰۸۸	۵۵۳۴	۳۲۶۳	۳۷۸۸	واردات (CIF) و سمت

EIU, Ibid, p. 33.

ماخذ:

قطر بازاری برای کالاهای سرمایه‌ای، تکنولوژی و خدمات تخصصی غرب است. اقلام واردات از نظر کمی، طی سالهای ۱۹۸۳ و ۱۹۸۴ بشرح ذیل می باشد:

ارقام: تن

درصد تغییر	۱۹۸۴	۱۹۸۳	
-۵۹/۶	۱۴۴۷۸	۴۷۶۹۵	کارخانه ها و ماشین آلات
-۵۱/۹	۲۱۵۴۴	۴۴۷۷۰	آهن و فولاد
-۳۷/۳	۱۲۵۹۶۱	۲۰۰۹۵۵	کالاهای صنعتی
-۳۵/۷	۹۶۹۱۹	۱۵۰۸۰۹	محالح ساختمانی
-۱۷/۱	۱۷۸۰۹	۲۱۴۷۷	لوله
-۶۰/۴	۱۶۰۰۵	۴۰۴۰۴	چوب
۷۹/۹	۳۸۱۸۰	۱۸۹۹۷۰	سیمان
-۱۹/۷	۳۸۰۲۲	۴۷۲۴۰	فرآورده های غذائی
۷۰/۴	۷۵۰۹۳۷	۵۲۲۴۱۵	سنگ آهن
۱۲/۰	۲۶۹۲۲	۲۳۷۱۰	برنج
-۴۶	۲۸۳۵۰	۲۸۳۰۸	گندم
۱۹۴۴	۱۲۴۴۸	۶۰۹	شکر
۰/۱	۱۲۵۷۸	۱۲۶۶۹	محصولهای خرد
۹/۶	۲۰۴۸۷	۲۲۲۷۵	محصولات شیمیائی
-۳۵/۵	۱۹۵۰۵۱	۲۰۲۲۷۷	اتومبیل
-	۵۴۱۰۰	-	ستفرقه
-۱۶	۱۴۱۱۸۰۷	۱۷۷۶۸۲۱	جمع کل

EIU, Country Profile- "Bahrain-Qatar" 1986-87, P.33.

ماخذ:

انگلستان برای مدت زمان طولانی بعنوان صادرکننده اصلی به قطر محسوب می شد ولی در اواسط ۱۹۷۰ ژاپن جای آن را گرفت. در سال ۱۹۸۴ ژاپن حدود ۲۵ درصد، انگلستان ۱۵ درصد و آمریکا ۹/۵ درصد از بازار قطر را بخود اختصاص داده اند. جدول ذیل سهم صادرکنندگان مهم کالا (بر حسب درصد ارزش ارزکل واردات) به قطر را طی سالهای ۱۹۷۸ تا ۱۹۸۴ نشان می دهد :

۱۹۸۴	۱۹۸۳	۱۹۸۲	۱۹۸۱	۱۹۸۰	۱۹۷۹	۱۹۷۸	
۲۰	۲۱/۸	۲۲	۲۰/۴	۱۸/۲	۱۸/۶	۱۹/۷	ژاپن
۱۵/۲	۱۶/۷	۱۶/۲	۱۶/۴	۱۷/۲	۱۵/۵	۱۵/۷	انگلستان
۹/۵	۹/۱	۹	۱۱	۱۱/۳	۸/۷	۱۰	آمریکا
۷/۵	۸/۲	۷/۲	۷/۲	۶/۱	۱۶/۸	۱۸/۵	المان غربی
۵/۳	۴/۹	۹	۶	۵/۴	۱۰	۷/۲	فرانسه
۵	۵	۴/۷	۴/۸	۵/۳	۵/۸	۴/۶	ایتالیا
۴/۲	۴/۹	۱/۹	۱/۹	۲/۲	-	-	استرالیا
۲	۲/۲	۲/۷	۱/۹	۲/۹	۲/۴	۴/۱	هلند

EIU, Country Profile "Bahrain,Qatar" 1986-87, p.33.

مأخذ:

تراز پرداختها
۵۵۵۵۵۵۵۵۵۵۵۵

سیاست محتاطانه مالی قطر موجب شده حتی در زمانی که در آمد کشورافتداشته است از یک موقعیت قوی در بازارگانی خارجی برخوردار بشد. تراز پرداختهای قطر طی سالهای ۱۹۸۵-۸۲ بشرح زیر

می باشد:

ارقام: میلیارد روپا

۱۹۸۲	۱۹۸۱	۱۹۸۰	
۴/۵	۳/۸	۵/۷	صادرات
-۲	-۱/۵	-۱/۴	واردات
۲/۶	۴/۳	۴/۲	موازنہ بازرگانی
-۱/۴	-۱/۹	-۱/۶	خدمات و استقلالات (خالص)
۴/۵	۵/۸	۵/۷	درآمدهای ارزی دریافتی
-۳/۴	-۳/۵	-۳	هرسینه‌های ارزی پوداختی
۱/۱	۲/۴	۲/۶	موازنہ حساب جاری
-۱/۹	-۱/۵	-۱/۹	سرمایه
-۰/۸	۰/۹	۰/۷	موازنہ کل

Lloyds Bank Economic Report 1986, P. 12.

مأخذ:

کلیاتی از مقررات گمرکی
۵۵۵۵۵۵۵۵۵۵۵۵۵۵۵۵۵۵۵۵

قطرداری نظام اقتصادی غیرمتعمکز (آزاد) می باشد فقط در موارد خاص ، محدودیت هایی جهت واردات وجود داشته و هیچ گونه کنترلی در تبدیل ارز وجود ندارد . ورود کالاهای ساخت اسرائیل و آفریقا و جنوبی و همچنین گوشت خوک به کشور منوع گردیده است . مجوزهای خاصی جهت ورود مشروبات الکلی ، اسلحه و مهمات و داروهای سمی لازم است . سایر کالاهای ارزی به فاکتور و گواهی مبدأ ، از خریدار دارندگه باشد و این میتوسط اتفاق بازارگانی و یک سفارتخانه عرب در کشور صادرگذشته باشد . حقوق گمرکی بر اساس ارزش سیف (C.I.F)

برآ وردمو شود و بیشتر کا لاما مشمول ۴ درصد حقوق گمرکی می باشد. البته به استثناء نوار، ضبط صوت و آلات موسیقی که مشمول ۱۵ درصد، آهن ۲۰ درصد، تنباکو و سیگار ۳۰ درصد، و مشروبات الکلی ۲۰ درصد حقوق گمرکی می گردند. ضمناً " مواد غذایی، کتاب و مطبوعات، صنایع دستی و طلاونقره بدون عوارض گمرکی وارد می شوند. عوارض گمرکی جهت کا لاما ترا نزیت (عبوری) به میزان ۱/۵ درصد بهاء کا لاست .

شرکتهاى وارداتى با يدقطرى بوده و در اتاق با زرگانى اين کشور ثبت شده و داراي کارت با زرگانى نيز باشد. موسساتى که نيا زبه وارد کردن لوازم يدکى و تجهيزات، جهت مصرف خودداشته باشند در صورتى که لوازم و تجهيزات مزبور به صلاح کشور باشد می توانند از بخودگى عوارض گمرکی استفاده نمایند. كليه روشهاى پرداخت می تواند مورد استفاده قرار گیرد و هيچ گونه محدوديتى جهت پرداخت کا لاما مجاز وجود ندارد .

مقررات مربوط به ورود خروج ارز و سرمایه گذا ری های خارجی

دولت سیاست جلب سرمایه های خارجی را داشته است . لیکن اخیراً " دولت بیشتر، آن دسته از شرکتهاى را که در مالکیت قطري ها باشند و یا اینکه پروژه های در قطرا جرا، نمایند حمايت می کند . طبق مقررات لازم است که ۵۱ درصد از سهام شرکتهاى با زرگانى متعلق به افراد بومى با شدولی در سالهای اخیر عملأ" دولت مجوز کار به شرکتهاى که کاملاً " در مالکیت قطري ها نباشند را صدر تموده است . در خصوص پروژه های بزرگ صنعتی، حدود ۷۵ درصد از مالکیت آنها با يددرا اختیار دولت باشد . موسسات حرفه اى و تخصصي از جمله شرکتهاى مهندسى و

معماری ضرورتی ندارد که شریک قطری داشته باشد ولی یک فرد قطری باید آنها را اضمانت نماید. دولت، از شرکتهاشی که در زمینه صنایع سبک فعالیت دارند حمایت‌هایی می‌نماید بطوری که در بعضی موارد حدود ۴۵ درصد از کل هزینه پروژه را تامین می‌کند، ضمناً "بخشودگی گمرکی نیز شامل آنها می‌شود و هیچ گونه محدودیتی در مورد انتقال سودوی اسرا مایه خود بخارج ندارند.

قطر ما ننسدا یارکشورهای خلیج در آمد هائی از طریق سرمایه‌گذاری در خارج از کشور دارد. دارائی‌های خارجی آن بطور غیررسمی حدود هشت تا دوازده میلیارددلار برآ و رسیده کشیده بیشتر آن در بانک‌های اروپایی- غربی و ژاپن نگهداری می‌شود. مقداری نیز به صورت سهام در شرکتها ای آمریکائی و انگلیسی است.

شرایط کار و وضعیت کارگران

oooooooooooo

کشور قطر ما نند دیگر کشورهای خلیج فارس در رابطه با قانون کار با مشکلاتی روبروست. وجود نیروی کار خارجی، جهت توسعه اقتصادی و انجام پروژه‌های در دست اجراء ضروری می‌باشد ولی روند صعودی و رود نیروی کار خارجی به قدر در سالهای اخیر و همچنین کاهش در آمدن نفت که در فعالیتها ای اقتصادی نیز تاثیرگذار شده موجب گردیده است که دولت، سیاست سختگیرانه‌ای را جهت مهاجرت نیروی کار به داخل کشور اتخاذ نماید. مثلاً "مقررات تو تدوین نموده است که کارگران خارجی به سختی بتوانند تغییر شغل دهنده افرادی که اجازه اقامت آنان تمام می‌شود باشد بیدرینگ کشور را ترک نمایند. توضیح آنکه دولت، حمایت بیشتری از کارگران عرب نسبت به کارگران آسیائی بعمل می‌آورد و

بطورکلی خارجی‌ها فقط جهت انجام پروژه‌های خاصی می‌توانند مشغول کارشوند. اخیراً " دولت موسسات دولتی و خصوصی را ترغیب نموده است که قطری‌ها را در سمت‌های مهم اداری استخدام نمایند. طبق لایحه‌ای که در سال ۱۹۸۵ تصویب رسید استخدام افراد غیر بومی محدود شده است . اولین فارغ التحصیلان دانشگاه قطر با وجود عدم تجربه کافی در سمت‌های کلیدی وزارت خانه‌ها استخدام شدند . اکثر قطری‌ها تمايلی به امور فنی، صنعتی و حرفه‌ای ندارند . لذا دولت قطر برای تشویق افرادی که در دوره‌های فنی و حرفه‌ای مشغول تحصیل باشند به آنها حقوق پرداخت می‌کند .

عضویت درسا زمانها و اتحادیه‌های تجاری بین المللی

قطدرسا زمانها و اتحادیه‌های تجاری بین المللی زیر عضویت

دارد :

اتحادیه‌پست (UPU) ، اتحادیه بین المللی ارتباطات تلفنی (ITU) ، شورای همکاری خلیج (Gulf Cooperation Council) ، با نک توسعه اسلامی ، سازمان بین المللی جهانگردی ، سازمان هوا پیمایی خلیج ، با نک بین المللی خلیج ، سازمان کشورهای صادرکننده نفت (OPEC) ، سازمان کشورهای عرب صادرکننده نفت ، سازمان اقتصادی عرب ، صندوق رشد اقتصادی و اجتماعی عرب ، شرکت سرمایه‌گذاری نفت عربی (*)

(*) : شرکت سرمایه‌گذاری نفت عربی در سال ۱۹۷۵ تأسیس شده است . مرکز این شرکت در عربستان سعودی می‌باشد و تا کنون پروژه‌های زیادی چون کارخانجات مایع نمودن گاز ، پتروشیمی ، پالایشگاه ، کیمی و شیمیایی وغیره را از لحاظ مالی تأمین نموده است . سرمایه آن ۳۶۰۰ میلیون ریال سعودی می‌باشد .

شرکت حمل و نقل دریائی نفت عربی^(*) ، شرکت حفاری نفتی عربی ، موسسه تعلیمات نفتی عربی ، شرکت خدمات نفتی عربی .

نتیجه‌گیری کلی

کشف و صدور نفت ، وضع زندگی در قطر را به تدریج دگرگون نموده آنها تو استندر مدت کمی فقر گذشته را بکلی فرا موش کنند . در آمدهای کلان ، این کشور را قادراً ساخته است علاوه بر سرما یه گذا ری های عمرانی ، اعطای کمکهای خارجی قابل توجه ، خرید تجهیزات جنگی مدرن و گران قیمت ، میلیاردها دلار از مازاد ارزی خود را در خارج سرما یه گذاری کند . قطر که تا سال ۱۹۶۵ فاقد آب مصرفی لازم ، برق ، جاده و تلفن بود اکنون دارای هتل های بزرگ بین المللی ، آسمان خراش ها ، جاده های اسفالتی ، دانشگاه ها و بیمارستان های مدرن می باشد . قسمتی از درآمدهای ارزی صرف تاسیس صنایع ، سرما یه گذاری های زیر بنایی ، پالایشگاه ها ، بنادر ، پروژه های بزرگ کو دشیمیائی ، پتروشیمی ، فولاد سازی و سیمان شده است .

قطر دارای جمعیت کم و بازار بسیار محدود است . در هر حال با وجود چنین سرما یه گذا ری های کلان این شیخ نشین یک کشور در حال توسعه محسوب می شود و تنها تفاوت عمدت آن با سایر ممالک جهان سوم ، برنا مدهای گستردere رفاه اجتماعی است : از جمله تحصیل در تمام سطوح^(*) : شرکت حمل و نقل دریائی نفت عربی با سرما یه ۵۰۰ میلیون دلار تشکیل و مرکز آن در کویت می باشد که در سال ۱۹۷۳ تاسیس شده است . مدیرعامل شرکت پیشنهاد نموده است که ۲۵ درصد از حجم صادرات نفت و فرآورده های آن در کشور های عربی با یدت و سط این شرکت حمل گردد .

برای همه مجانی است . این کشور با کمبود شدید نیروی انسانی ماهر مواجه می باشد . بیشتر کارمندان دولت ، مدیران و تکنیسین ها از خارج وارد شده اند . به دلایل سیاسی و اجتماعی دولت سعی دارد از اوراد و در شرکت جلوگیری کند . مقررات جدید مهاجرت سبب شده است تا قسمتی از برناهای توسعه به واسطه کمبود افراد کاردا ان به تعویق افتد . گروهی از مشاورین خارجی به مقامات این کشور گوشزد کرده اند که اگر طالب رشد اقتصادی خود را هستند ، لازم است مقررات مهاجرت را کمی انعطاف پذیر سازند . دولت در تعلیم و آموزش افراد محلی برای قبول مسئولیت در سطوح مختلف بسیار رسعی می کند اما روش است که این کوشش اگر هم با موفقیت رو برو باشد ، محتاج به زمان کافی خواهد بود .

از نظر ترا مین مواد غذایی مورد احتیاج کشور نیز موفقیت نداشت زیادی حاصل نشده است . قبل از صدور نفت ، غذای عمدۀ مردم خرما و ماهی بود که هنوز هم به مقدار زیاد تولید و صید می شود ، ولی اکنون با با لارفتن در آمدها ، الگوی مصرف غذا یی مردم نیز تغییر کرده است . بنایا ره رسال مقدار زیادی گوشت ، گندم ، شکر ، برنج وغیره وارد می کنند . دولت با دادن کمک به کشاورزان و استفاده از تکنیک های تازه ، سعی به افزایش تولیدات غذایی دارد .

در بخش کشاورزی امید زیادی برای رسیدن به خودکفایی وجود ندارد . کشاورزی سهم ناچیزی در اقتصاد این کشور را در دور قطربنایی ایجاد کردن جمعیت در حال رشد خود ، و تأمین مواد اولیه و خام صنایع ، اقدام به وارد کردن آنها از خارج نماید .

تحولات اقتصادی جهان ، نوسانات و کاهش قیمت نفت ظاهرا " دولت قطر را برآن داشته است تا کوششها ئی درجهت ایجاد تغییرات

بنیادی در اقتصاد آن کشور بعمل آورد. هدف از این تلاشها آن است که اقتصاد آن کشور را زیک اقتصاد صرفاً "متکی به نفت رهایی یا بدوازاین نظر اقداماتی جهت ایجاد واحدهای تولیدی صنعتی بعمل آمد" است. با این وجود، این کوششها تاکنون به نتیجه مطلوب نرسیده و اقتصاد آن کشور همچنان به درآمد نفت متکی است. توجه به صنعت نفت نیز همچنان در صدر برناهای اقتصادی و صنعتی آن کشور است.

بطورکلی، ایران باید با توجه به برنامه‌ریزی دقیق و بررسیهای بازاریابی و به دلایل ذیل صادرات خود را به قطرا فزا یش دهد و کالاهای اساسی مورد تیازکشور را تأمین کند:

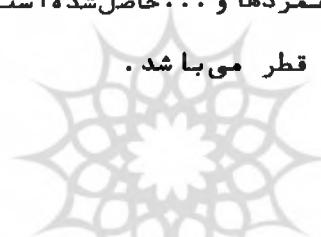
- ۱ - دارا بودن ظرفیت‌های تولیدی در بخش‌های مختلف، بتویژه در بخش کشاورزی و تولید مواد غذايي
- ۲ - تیروی کارنسبتاً "ارزان و کافی
- ۳ - مواد خام (معدنی و کشاورزی) فراوان
- ۴ - کمی فاصله و پائین بودن هزینه حمل و نقل دریا یی
- ۵ - وجود پیوندهای عمیق فرهنگی و حتی خانوادگی با مردم این کشور و علاقه‌مردم قطر به ایران و مسافرت به آن

از سوی دیگر، در ارتباط با این کشور نقاط ضعف و تنگناهایی تیز و جوددا رده بطور خلاصه بشرح ذیل می‌باشد:

- ۱ - پائین بودن کیفیت کالاهای صادراتی ایران بخصوص ارز نظری بسته‌بندی
- ۲ - با لای بودن قیمت تمام شده داخلی
- ۳ - فقدان برنامه مشخص و دقیق برای صادرات
- ۴ - بی ثباتی قوانین و مقررات حاکم بورروا بطر تجارتی مرزی

اين کشور

- ۵ - فقدان روابط مطلوب دولت قطر با کارگران و متخصصین ایرانی ساکن آن کشور
- ۶ - مشکلات مربوط به ورود و خروج ساکنان این کشور به ایران
- ۷ - کمبود امکانات و تسهیلات توریستی در استانهای جنوبی کشور
- ۸ - ضعف سیستم بازاریابی
- ۹ - دست و پا گیربودن برخی از قوانین و ضوابط اداری

بطورکلو عدم قدرت رقا بتبعای مصنوعات ایرانی
مصنوعات مشابه که بدلیل افزایش بھای مواد اولیه، کهنهبودن
کارخانجات، افزایش دستمزدها و ... حاصل شده است از مهمترین مشکلات
صادرات کالای ایرانی به قطر می باشد.

ورایش حاب حد مجموعه

آمار کاربردی در اقتصاد و بازرگانی
مشخص شد.